

B $\frac{35}{65}$

A

KARLA HAVLÍČKA
BOROVSKÉHO
POLITICKÉ SPISY.

K VYDÁNÍ UPRAVIL

DR. ZDENĚK V. TOBOLKA.

DÍL II.

45.
»NÁRODNÍ NOVINY.«

(1848—1850.)

ČÁST 2.

V PRAZE.

NÁKLADEM JANA LAICHTERA NA KRÁL. VINOHRADech.

1902.

A

Knihtiskárna Dra. Edv. Grégra v Praze

Ú V O D.

Druhý díl »Politických spisů Karla Havlíčka Borovského« obsahuje stati z Národních Novin, jich Večerního listu a některé články ze »Šotka«. Jako pří-
davek připojeny jsou politické řeči Havlíčkovy.

První číslo Národních Novin vyšlo dne 5. dubna r. 1848., poslední číslo (17. v roce 1850) dne 18. ledna r. 1850.

Karel Havlíček byl duší Národních Novin. Stal se jejich zakladatelem v době, kdy byla slíbena svoboda národům rakouským a pracoval v nich až do té chvíle, kdy vracela se reakce a Národní Noviny byly zastaveny. Založiti Národní Noviny měl proto snahu, aby mínění jeho strany v Čechách mohlo býti volně a bezohledně hájeno, a zvláště, aby mohlo býti volně bráněno proti směru politiky vládní. Zakládal Národní Noviny a to téměř bez peněz, a zakládal je ne jako list malý, nýbrž jako list, který by důstojně reprezentoval smýšlení většiny národa českého. Havlíček při kroku svém našel podpory svého přítele hr. Vojtěcha Deyma (d. II. S. 1.), který mu slíbil finančně na Národní Noviny přispívati, a to nejen tím, že by zaplatil

kauci, kdyby jí bylo potřebí, ale i že by zaplatil ztráty peněžité, kdyby se podnik Havlíčkův nezdařil.

Národní Noviny Havlíček vydával jako denník ve velkém foliu. Z počátku vycházely »každodenně o 10. hod. ráno vyjma pondělí«, od 3. října r. 1849 vycházely denně (tedy i v pondělí) »v 1 hodinu s poledne«, od 4. října r. 1849 o 12. hodině, od 6. prosince r. 1849 »každodenně o půl 12. hodině s poledne«, od 18. května r. 1849 vedle hlavního ranního listu dostávali čtenáři také večerní list Národních Novin, který byl vydáván o 6. hodině večerní. Havlíček v Národních Novinách z 18. května r. 1849 (Č. 116. S. 461) sděloval o tomto kroku veřejnosti:

»Od dnešního dne budeme Národní Noviny dle příkladu jiných velkých novin též dvakrát denně vydávati, totiž ranní list a večerní list. Poněvadž totiž všechny pošty dostáváme v Praze ráno a brzy po polednách, stává se, že zdejší večer vycházející časopisy již toho samého dne mohou tyto zprávy podati v krátkosti, které my teprva druhý den podáváme, čímž se Pražským odbíratelům našich novin znamenitá ujma děje, tak že buď musejí ještě jiné večer vycházející listy kupovati, aneb až do rána na tyto zprávy čekati, což za nynějších dob, kde se tak důležité věci dějí, zajisté velmi nepříjemné jest.

Tento večerní list našich novin bude se půlarchem v malé čtvrtce ve dvou sloupcích v naší expedici o 6 hod. k večeru vydávati každodenně (vyjímajíc neděli), kdežto si jej pp. předplatitelé naši na poukázání svých dosavadních předplatních lístků odebíráti mohou bezplatně.

Jednotlivé číslo bude se po 2 kr. v. č. prodávati.

Venkovským našim pp. odbíratelům bude tento večerní list tím prospěšný, že bude obsahovati krátký přehled všech nejnovějších událostí a spolu též zábavné malé články: tak že hned, jak noviny po poště přijdou, více čtenářů se podělití může.

Ostatně nechceme nic více o zřízení této přílohy dokládati, poněvadž ji bez toho brzy každý uvidí a nejlépe se přesvědčí.

Redakce.«

Vydávání Večerního listu neosvědčilo se tou měrou, jak si Havlíček přál. Proto již dne 7. srpna r. 1849 (Národní Noviny Č. 171. S. 679.) vydávání večerního listu zastavil a rozhodnutí své takto odůvodnil:

»Čtenářové naši musili již po nějaký čas pozorovati, že se nám často již nedostává dosti politických zpráv na vyplnění ranního čísla, tak že přinuceni jsme jinými obšírnými články je doplňovati. Kromě toho, poněvadž se na tento čas bujný běh událostí znamenitě ztenčuje, mizí i potřeba vícekrát za den časopisy vydávat, tím více, poněvadž beztoho všichni naši venkovští páni odbíratelé Večerní List teprva vždy s budoucím ranním dostávají: z těchto příčin tedy od nynějška přestaneme s vydáváním svého Večerního Listu a budeme raději místo něho také v pondělí číslo Národních Novin vydávati, tak že je od nynějška páni předplatitelé venkovští každodenně dostávají budou.«

Národní Noviny vycházely pravidelně, jak bylo udáno, a jen několikráte politické události jich pravidelný chod zastavily. Bouře svatodušní, vypuklé dne 12. června r. 1848. zabránily tomu, že celý týden po svatém Duchu nemohlo vyjít číslo Národních Novin